

Sommarstatistik

Sjö- och flygräddningstjänst

2022

SJÖFARTSVERKET

AVSNITT

SAMMANFATTNING AV RÄDDNINGSSOMMAREN	4
SJÖFARTSVERKETS UPPDRAG	7
DEFINITIONER.....	8
SJÖ- OCH FLYGRÄDDNINGSTJÄNST	9
SJÖRÄDDNINGSTJÄNST	11
FLYGRÄDDNINGSTJÄNST	16
SAMVERKANSORGANISATIONER	19

FIGURER

SJÖ- OCH FLYGRÄDDNINGSTJÄNST

FIGUR 1: ÄRENDEN SJÖ- OCH FLYGRÄDDNINGSTJÄNST JUNI–AUGUSTI 2013–2022, PER ÅR.....	10
---	----

SJÖRÄDDNINGSTJÄNST

FIGUR 2. ÄRENDEN SJÖRÄDDNINGSTJÄNST JUNI–AUGUSTI 2018–2022, PER ÅR OCH MÅNAD.....	11
FIGUR 3. ÄRENDEN SJÖRÄDDNINGSTJÄNST JUNI–AUGUSTI 2018–2022, PER ÅR OCH OMRÅDE.....	12
FIGUR 4. ÄRENDEN SJÖRÄDDNINGSTJÄNST JUNI–AUGUSTI 2018–2022, PER ÅR OCH OBJEKTYP	13
FIGUR 5. ÄRENDEN SJÖRÄDDNINGSTJÄNST JUNI–AUGUSTI 2018–2022, PER ÅR OCH ORSAK.....	14

FIGUR 6. ÄRENDEN SJÖRÄDDNING JUNI-AUGUSTI 2020-2022, PER MÅNAD OCH TYP.....15

FIGUR 7. ÄRENDEN FLYGRÄDDNINGSTJÄNST JUNI-AUGUSTI 2018-2022, PER ÅR OCH MÅNAD.....16

FIGUR 8. ÄRENDEN FLYGRÄDDNINGSTJÄNST JUNI-AUGUSTI 2018-2022, PER ÅR OCH OMRÅDE.....17

FIGUR 9. ÄRENDEN FLYGRÄDDNINGSTJÄNST JUNI-AUGUSTI 2022, PER OBJEKTTYP.....18

FIGUR 10. ÄRENDEN FLYGRÄDDNINGSTJÄNST JUNI-AUGUSTI 2022, PER ORSAK.....18

FIGUR 11. ÄRENDEN SJÖRÄDDNINGSTJÄNST, SAMVERKANSORGANISATIONERS MEDVERKAN JUNI-AUGUSTI 2022....19

Sommaren (juni–augusti) som gick visar en tydlig minskning i antalet sjö- och flygräddningstjänstären den jämfört genomsnittet 2017–2021. Minskningarna var inom sjöräddningstjänst 21 procent, flygräddningstjänst 8 procent och övriga ärenden 6 procent.

Sammanfattning av räddningssommaren

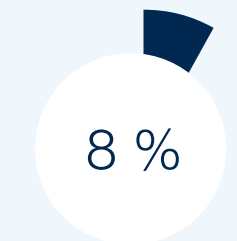
Inkomna ärenden

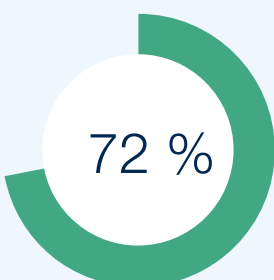
Sjöräddningstjänstären den

Flygräddningstjänstären den

Övriga ärenden

Väderlek anses ofta vara den enskilt viktigaste förklaringen till variationer, men i år kan förklaringar även sökas i högre drivmedelspriser. Färre fritidsbåtar har rapporterats i gästhamnar och på Göta kanal vilket indikerar lägre fritidsbåtsnyttjande runt om landet. Enskilda sjömackar beskriver att bränslepriserna lett till kraftigt minskad försäljning under sommaren och att båtägare använder sina motorbåtar i mindre utsträckning än tidigare. Under årets sommar ser vi även i vår statistik att en lägre andel motorbåtar varit inblandade i sjöräddningstjänstären den jämfört med samma månader under 2020 och 2021. Under 2022 var andelen 30 procent medan den var 36 procent de båda föregående åren. Färre olyckor till sjöss kan även förklaras av ett ökat semestrande utomlands. Transportstyrelsen rapporterar nära en tredubbling av antalet utrikes avresande flygpasagerare jämfört med förra sommaren.

Till skillnad från fritidsbåtarna ser vi en högre andel ärenden gentemot handelsfartyg. Dessa stod för 9 procent i sommar medan kategorin endast utgjorde tre procent de två föregående åren. Det indikerar en pågående återhämtning inom bland annat kryssningstrafiken mot samma nivåer som innan pandemin. Det avspeglas även i ett ökat antal sjuktransporter från fartyg som, likt före pandemin, uppgick till drygt 50 (jämfört med 20 respektive 31 somrarna 2020 och 2021).

Av de drygt 2800 ärenden som sjö- och flygräddningscentralen, JRCC, hanterat under sommaren har 559 rört sjöräddningstjänst och 237 flygräddningstjänst. Återstående 2000 ärenden klassas varken som sjö- eller flygräddningstjänst. Kategorin utgörs bland annat av ärenden där Sjöfartsverket ger stöd till kommunal räddningstjänst, sjuktransporter på uppdrag av sjukvårdshuvudman och förmedling av läkarråd. Det kan också handla om ärenden där ingen fara för liv eller kroppsskada föreligger och därmed inte faller inom kriterier för räddningstjänst.

Larmning av räddningshelikopter minskade med nästan 20 procent jämfört med genomsnittet för sommarmånaderna 2017–2021. Störst var minskningen vid helikopterbaserna Visby, Umeå och Kristianstad.

Svenska sjöräddningssällskapet, SSRS, har även i år medverkat i en hög andel av sjöräddningstjänstären den, 78 procent. Motsvarande

för Sjöfartsverket, Kustbevakningen och kommun/region är 34, 25 respektive 19 procent (flera aktörer kan medverka med enheter i samma ärende varför andelarna inte summerar till 100 procent).

En genomsnittlig dag under sommaren har JRCC hanterat åtta ärenden klassade sjöräddningstjänst, tre klassade flygräddningstjänst och dessutom 26 övriga ärenden. Flest ärenden hade vi på midsommardagen, 65 stycken varav 16 sjöräddningstjänst, 2 flygräddningstjänst och 47 övriga. Peakdagen ifråga om sjöräddning var annars den 2 juli med 17 ärenden. Motsvarande för flygräddning var den 26 och 27 juni med 8 ärenden vardera.

Mattias Hyllert, direktör
Sjö- och flygräddnings-
avdelningen

Varje siffra i statistiken rymmer någon händelse som föranlett en kontakt med oss. För den drabbade kan det vara en oerhörd dramatik och i värsta fall tragedi. Varje fall är unikt och vi gör alltid allt vad vi kan för att hjälpa så fort som möjligt. Se till att du själv har flytvästen på och möjlighet att kalla på hjälp – Sjöfartsverket med samarbetspartner står redo året runt dygnet runt.

Fakta – Fem konkreta råd för en säker båtfärd

- **Säkerhet** – Använd alltid flytväst, och använd den på rätt sätt. En flytväst som bärs fel fyller ingen funktion. Den ska sitta bekvämt och inte glida omkring på kroppen. Flytvästen bör vara väl synlig i vattnet, gärna gul eller i starkt lysande färg. Låt barnen få öva på att ha flytvästen på sig i vattnet.
- **Larma** – Det är viktigt att alla ombord har möjlighet att larma vid en eventuell olycka. Förvara t ex mobiltelefonen i ett vattentätt skydd. Ring 112 eller använd gärna [112-appen](#) så att SOS Alarm och Sjö- och flygräddningscentralen får de bästa förutsättningarna för en snabb lokalisering.
- **Vädret** – Följ väderleksprognoserna och lär dig tolka vad olika väder kan innebära. Ladda hem Sjöfartsverkets egen väderapp [Viva](#) till din smartmobil.
- **Planering** – Det lönar sig att tänka ett par steg framåt på sjön. Meddela anhöriga dina planer och håll dem underrättade om förändringar i din planerade rutt. Men var också beredd att planera om din rutt, beroende på väderomständigheter.
- **Underhåll** – Serva motor och rörliga delar inför varje säsong. Ta de första turerna i närheten av land.

559

Sjöräddningstjänstärenden
juni–augusti 2022

237

Flygräddningstjänstärenden
juni–augusti 2022

Geografiska områden med flest sjöräddningstjänstärenden juni–augusti 2022

Västra Götaland	127
Stockholm	124
Skåne	61
Mälaren	45
Halland	34
Vänern	27
Kalmar	27
Gotland	21
Blekinge	17
Vättern	15

Samtliga geografiska områden redovisas i figur 3, s. 12.

Foto: Christian Fern/Scandinav Bildbyrå

Sjö- och flygräddningsinsatserna leds och koordineras av räddningsledare vid Sjöfartsverkets Sjö- och flygräddningscentral (JRCC). Larmen inkommer via 112, telefon, VHF-radio eller via satellit. Foto: Emelie Asplund

Sjö- och flygräddningscentralen

Sjöfartsverket ansvarar för insatser, när någon är eller befaras vara i sjönöd, samt för sjuktransporter från fartyg. Ansvaret gäller svenskt sjöterritorium samt Vänern, Vättern och Mälaren, exklusive hamnområden. Sjöfartsverket ansvarar även för lokalisering av luftfartyg vid inträffat eller befarat haveri, eller då fara hotar lufttrafiken.

När luftfartyget är lokaliserat, övergår undsättningsansvaret till kommunal räddningstjänst eller fjällräddningstjänsten – utom till havs, då Sjöfartsverket även ansvarar för undsättningen.

[För vidare information om Sjö- och flygräddningscentralen \(JRCC\).](#)

Sjöfartsverkets uppdrag

Sjöfartsverket är ansvarig myndighet för statlig sjö- och flygräddningstjänst.

Regleras i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor och Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor. Uppgiften innebär ansvar för insatser:

- när någon är eller befaras vara i sjönöd, samt för sjuktransporter från fartyg (i svenskt sjöterritorium)
- för att lokalisera luftfartyg vid inträffat eller befarat haveri, eller då fara hotar lufttrafiken (hela Sveriges land- och sjöterritorium).

Sjöfartsverket stöttar även sjukvården med helikoptertransporter vid livshotande situationer där omedelbar transport är avgörande.

I Sjöfartsverkets årsrapport 2021 för sjö- och flygräddning redovisas statistik över sjö- och flygräddningsärenden samt helikopterinsatser. Företrädesvis i form av diagram där resultaten också kortfattat kommenteras. Uppgifterna för 2021 illustreras även i två kartbilder, en för sjöräddningsärenden och en för flygräddningsärenden.

En viss osäkerhet kring statistiken förekommer. Främst beroende på att inte alla uppgifter loggförs, vilket heller inte är något obligatorium. Detta beskrivs i förekommande fall under respektive avsnitt. Uppgifter uppdateras underhand i det kontinuerliga kvalitetssäkringsarbetet.

Källa: Sjöfartsverkets egen räddningsstatistik

För vidare information: Sjöfartsverkets presstjänst, 0771-40 90 09 (menyval 1); info@sjofartsverket.se

Definitioner

Begrepp	Innebörd
Ärende	Ett till Sjö- och flygräddningscentralen inkommet larm eller samtal som dokumenterats, vilket tilldelas ett unikt ärendenummer. Larmvägarna kan vara flera, t.ex. SOS 112, signaler från nödsändare, radioanrop ex. MAYDAY VHF-kanal 16, direktsamtal till JRCC från flygtrafikledning eller grannländers larmcentraler.
Räddningstjänst, ej räddningstjänst	<p>Lag (2003:778) om skydd mot olyckor, 1 kap. 2 §.</p> <p>Med räddningstjänst avses i lagen de räddningsinsatser som staten eller kommunerna skall ansvara för vid olyckor och överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljön.</p> <p>Till räddningstjänst hänförs också räddningsinsatser som görs enligt 4 kap. 1–4 §§ utan att det har inträffat någon olycka eller föreligger överhängande fara för en olycka.</p> <p>Staten eller en kommun skall ansvara för en räddningsinsats endast om detta är motiverat med hänsyn till behovet av ett snabbt ingripande, det hotade intressets vikt, kostnaderna för insatsen och omständigheterna i övrigt.</p>
Klassning ¹	<p>Kritiska lägen (klassning) är baserade på graden av oro för säkerheten för personer eller objekt som kan vara i fara. En händelse klassas av Sjö- och flygräddningscentralen som:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ovisshet • Beredskap • Nöd
Ovisshet	En situation där tveksamhet råder om säkerheten för ett luftfartyg, fartyg, annan farkost, personer ombord eller om objekt saknas.
Beredskap	Beredskapsläge är förknippat med en farhåga rörande säkerheten för ett luftfartyg, fartyg, annan farkost och personer ombord.
Nöd	Nödläge klassas då ett fartyg, annan farkost inklusive ett luftfartyg eller en person med största sannolikhet befinner sig i nöd och behöver omedelbar assistans.
Sjuktransport från fartyg	Begreppet ingår för svenskt vidkommande som en klassning inom sjöräddningstjänst och regleras i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor 4 kap. 3 § och Förordning (2003:789) 4 kap. 4 §.

¹ Formuleringar i Sjö- och flygräddningscentralens drifthandbok. Ursprungligen i SAR-konventionens Annex, *Chapter 1 – Terms and Definitions* och *IAMSAR Volume II*.

Sjö- och flyg- räddningstjänst

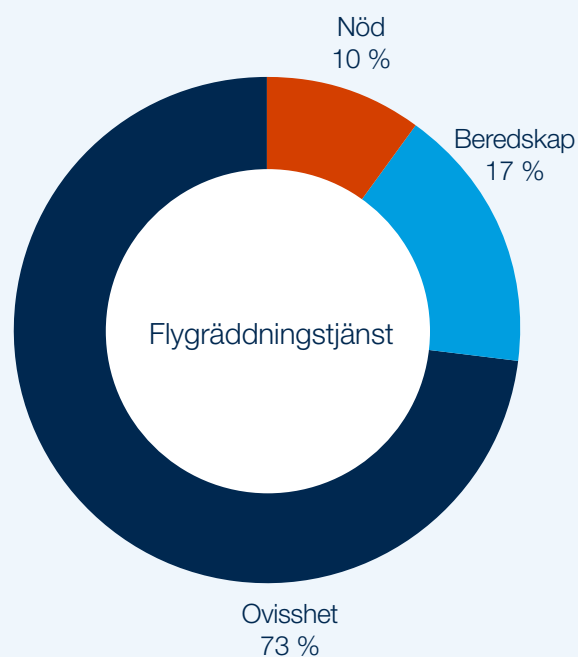
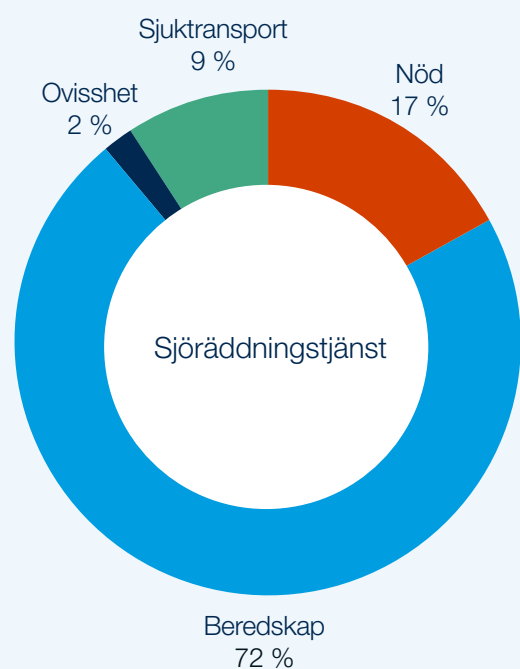
Ärenden sjöräddningstjänst juni–augusti 2022

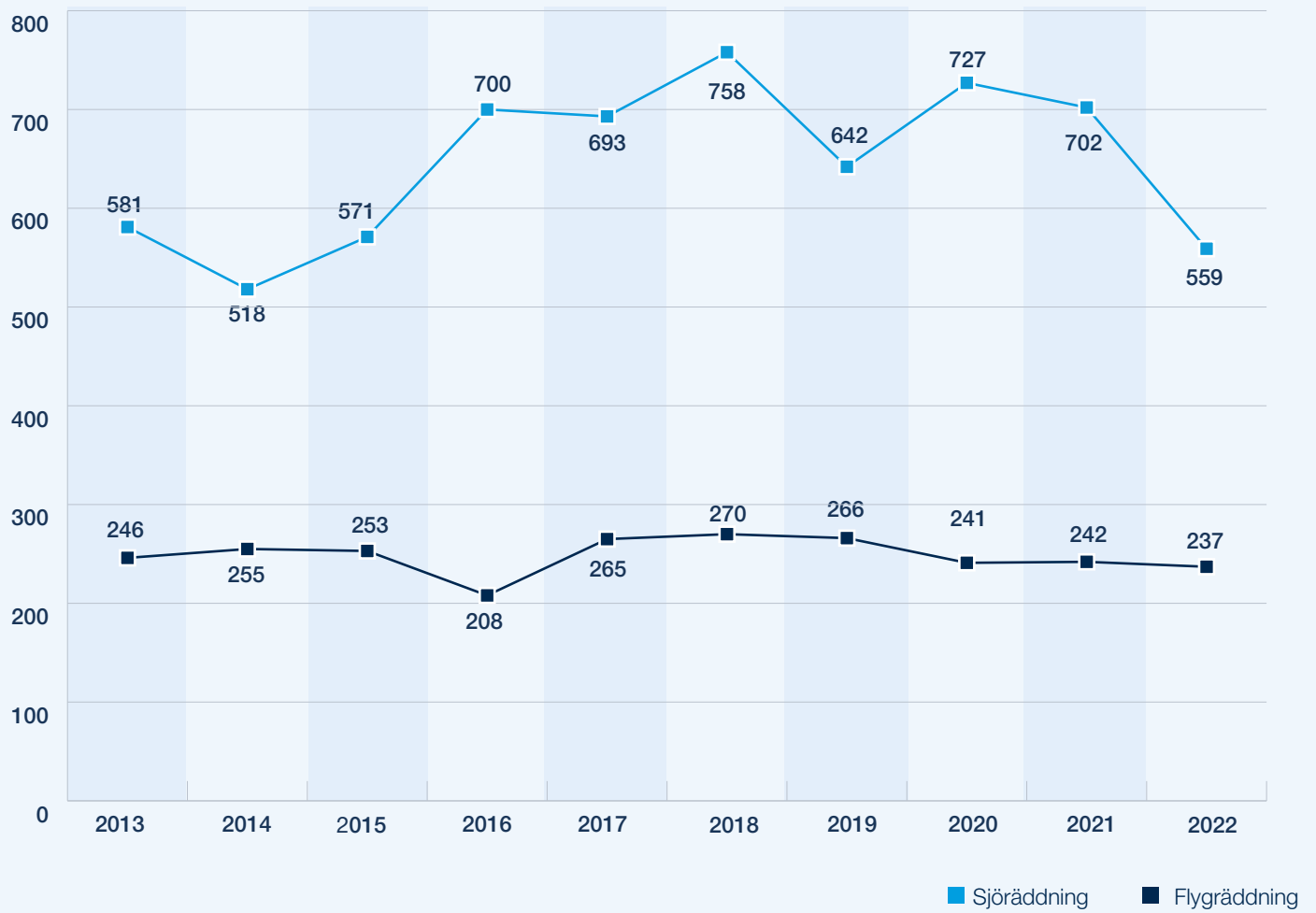
Ärenden flygräddningstjänst juni–augusti 2022

Fördelning ärendens allvarlighetsgrad juni–augusti 2022, sjö- respektive flygräddningstjänst

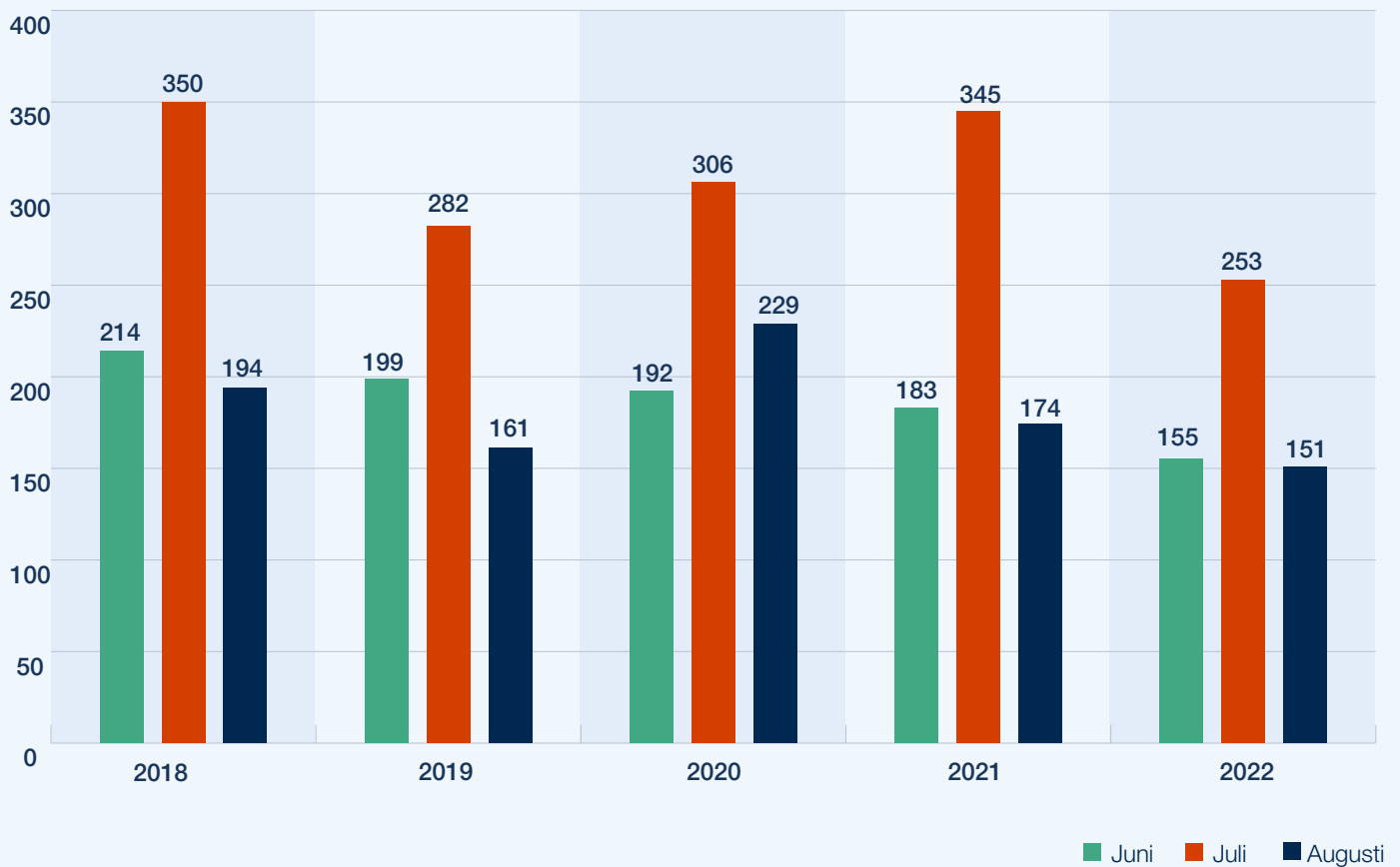

Figur 1. Ärenden sjö- och flygräddningstjänst juni-augusti 2013–2022, per år

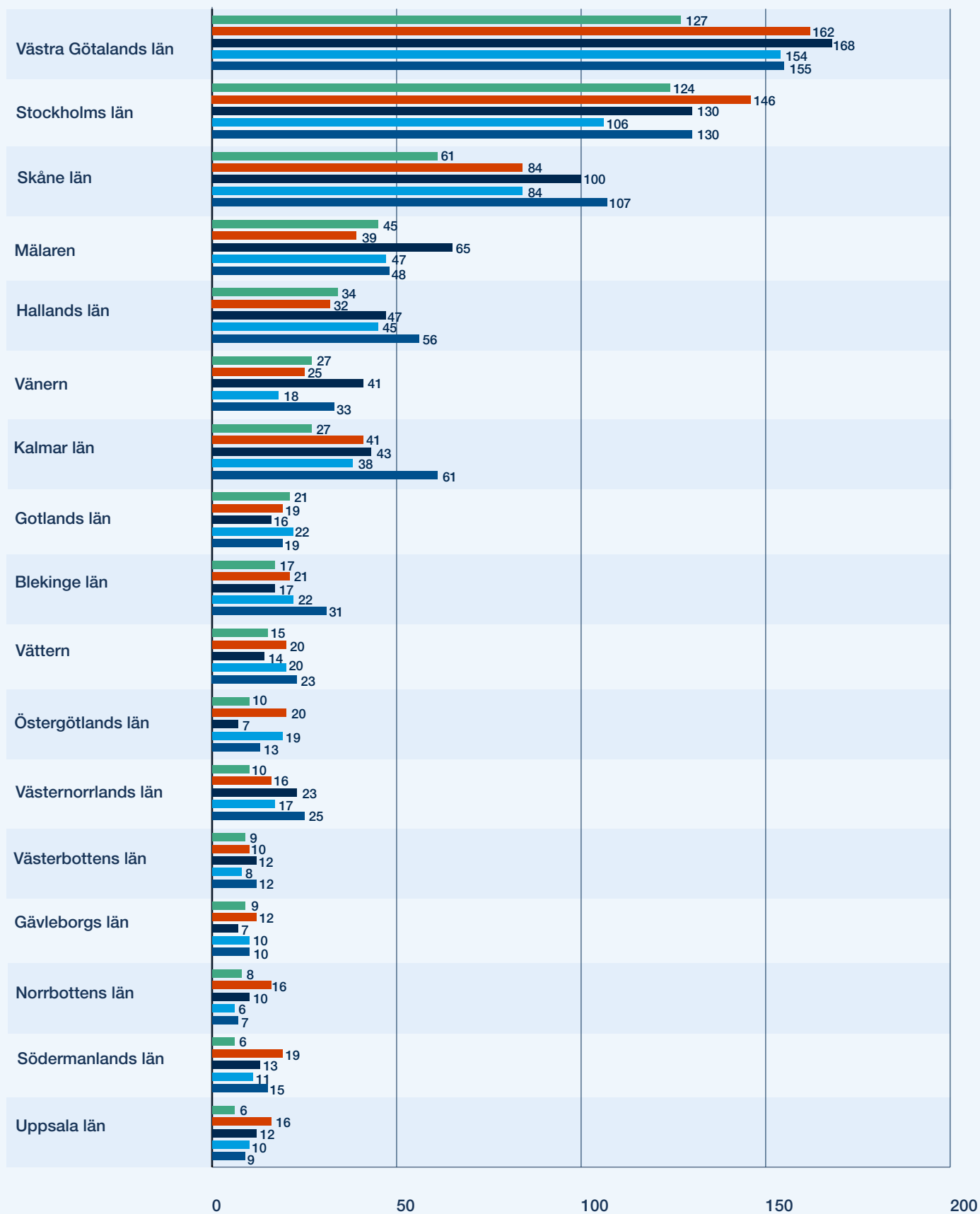

Sjöräddningstjänst

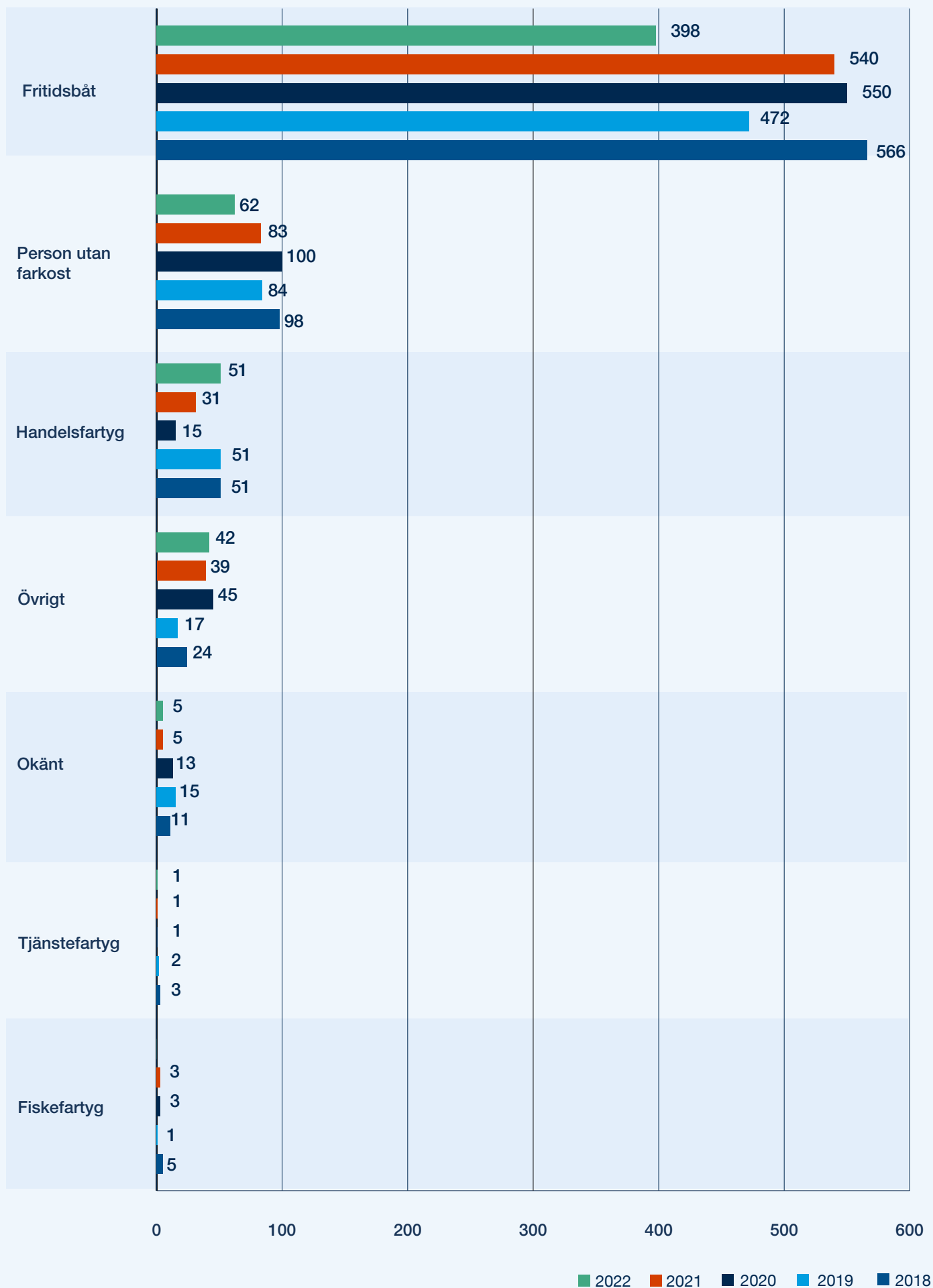
Figur 2. Ärenden sjöräddningstjänst juni-augusti 2018-2022, per år och månad

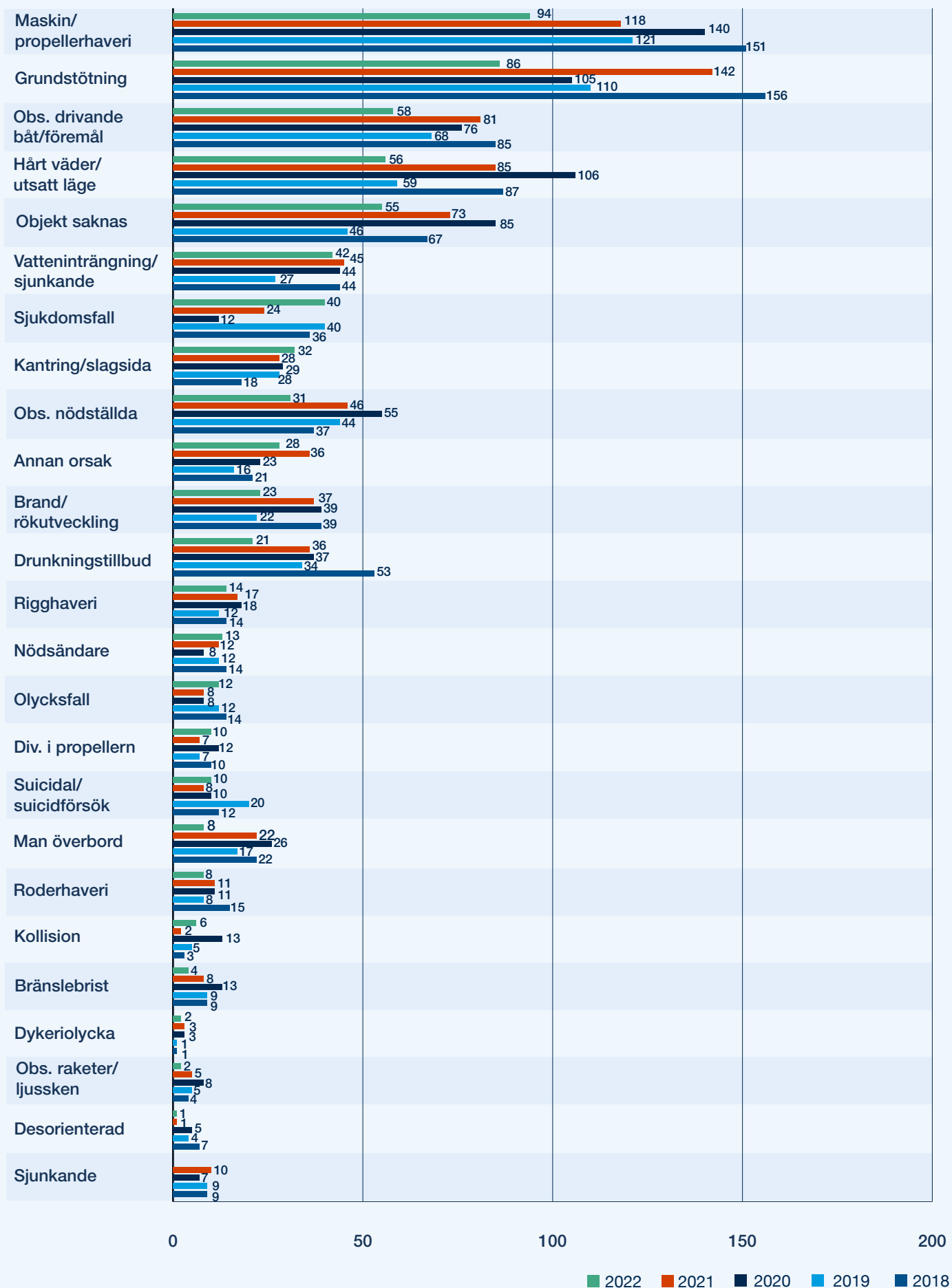
Figur 3. Ärenden sjöräddningstjänst juni-augusti 2018-2022, per år och område

Figur 4. Ärenden sjöräddningstjänst juni-augusti 2018-2022, per år och objekttyp

Figur 5. Ärenden sjöräddningstjänst juni-augusti 2018–2022, per år och orsak (flera orsaker kan finnas till samma ärende)

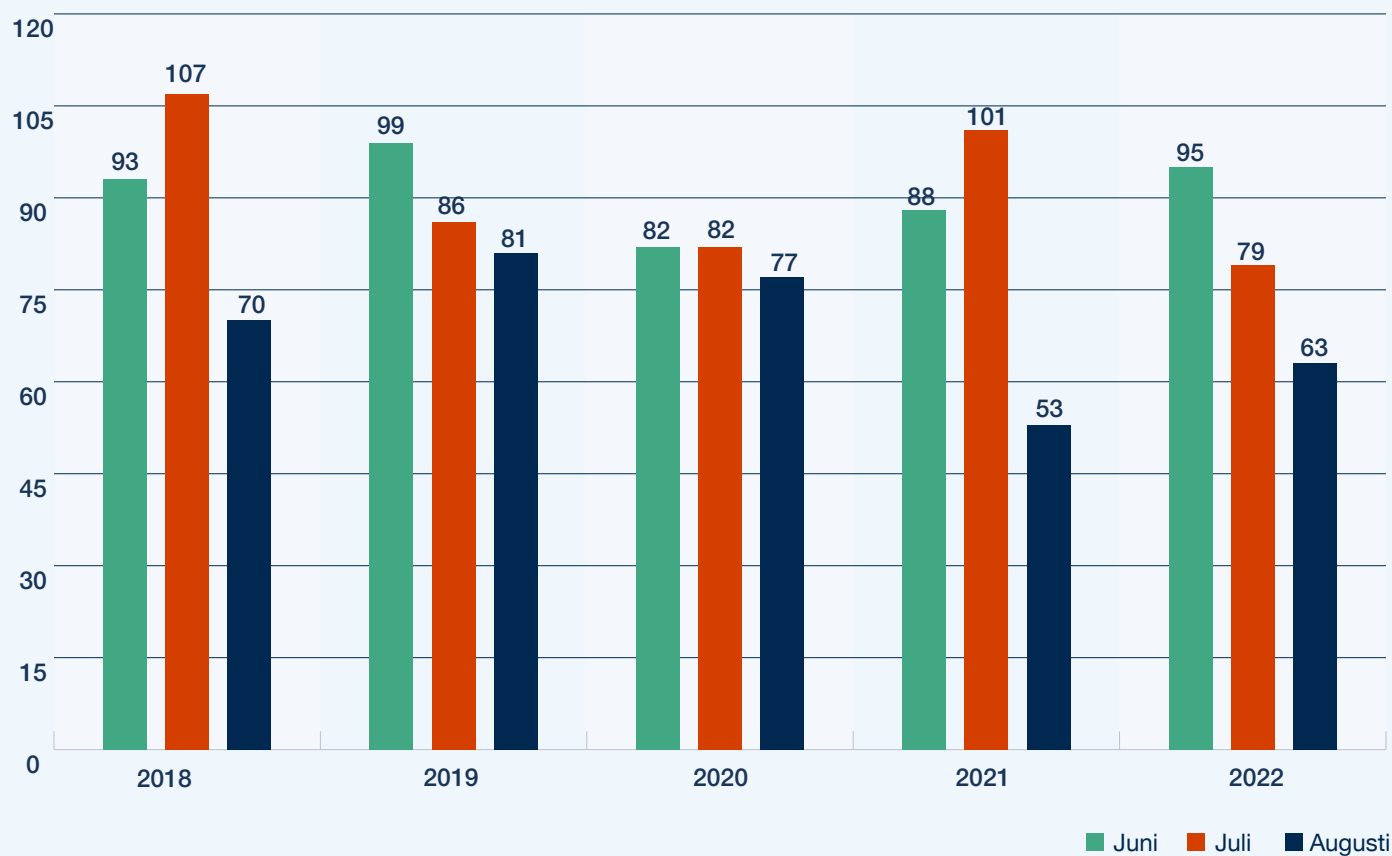

Figur 6. Ärenden sjöräddning (räddningstjänst och ej räddningstjänst) juni-augusti 2020-2022, per år, månad och typ

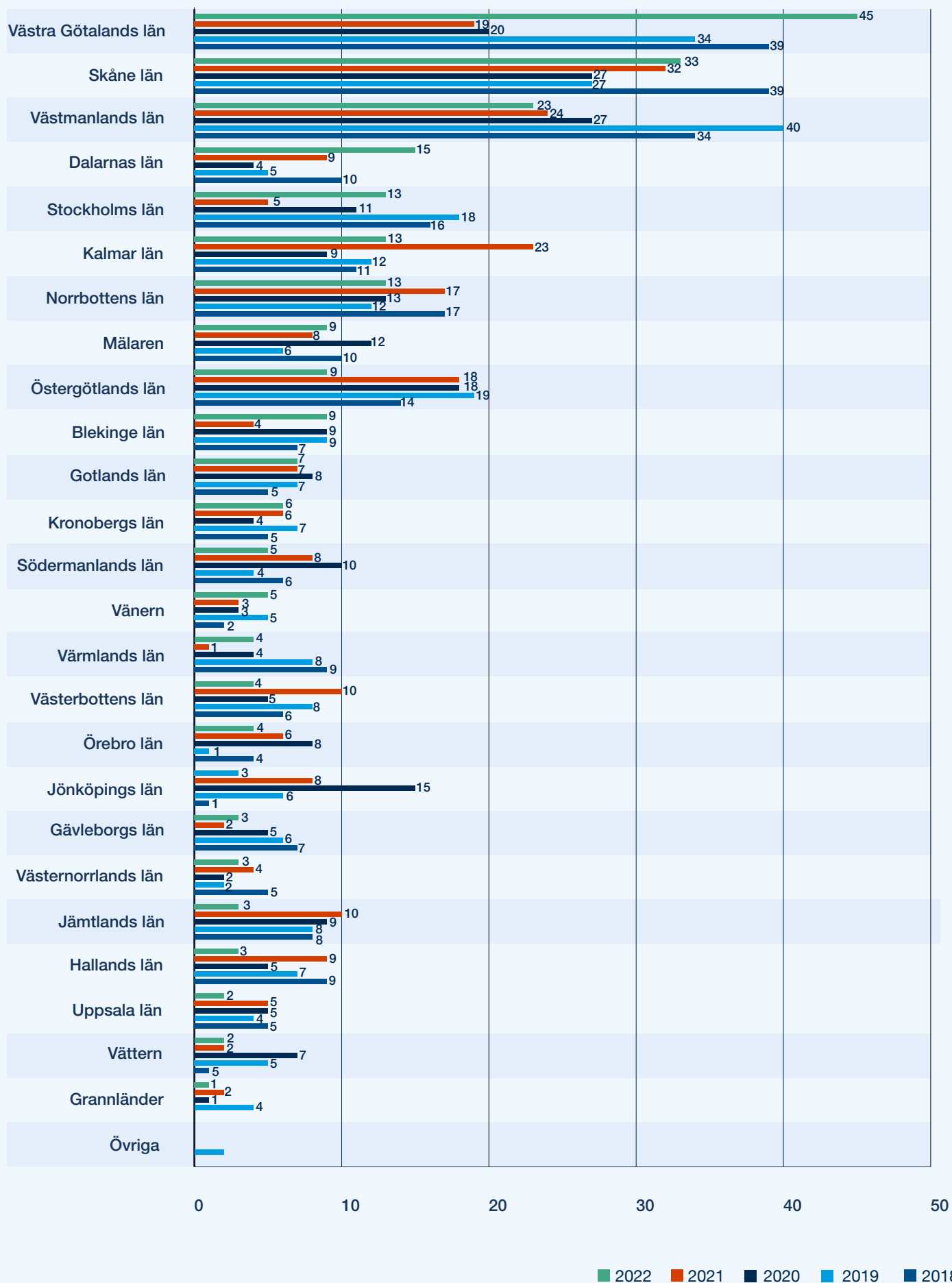

Flygräddningstjänst

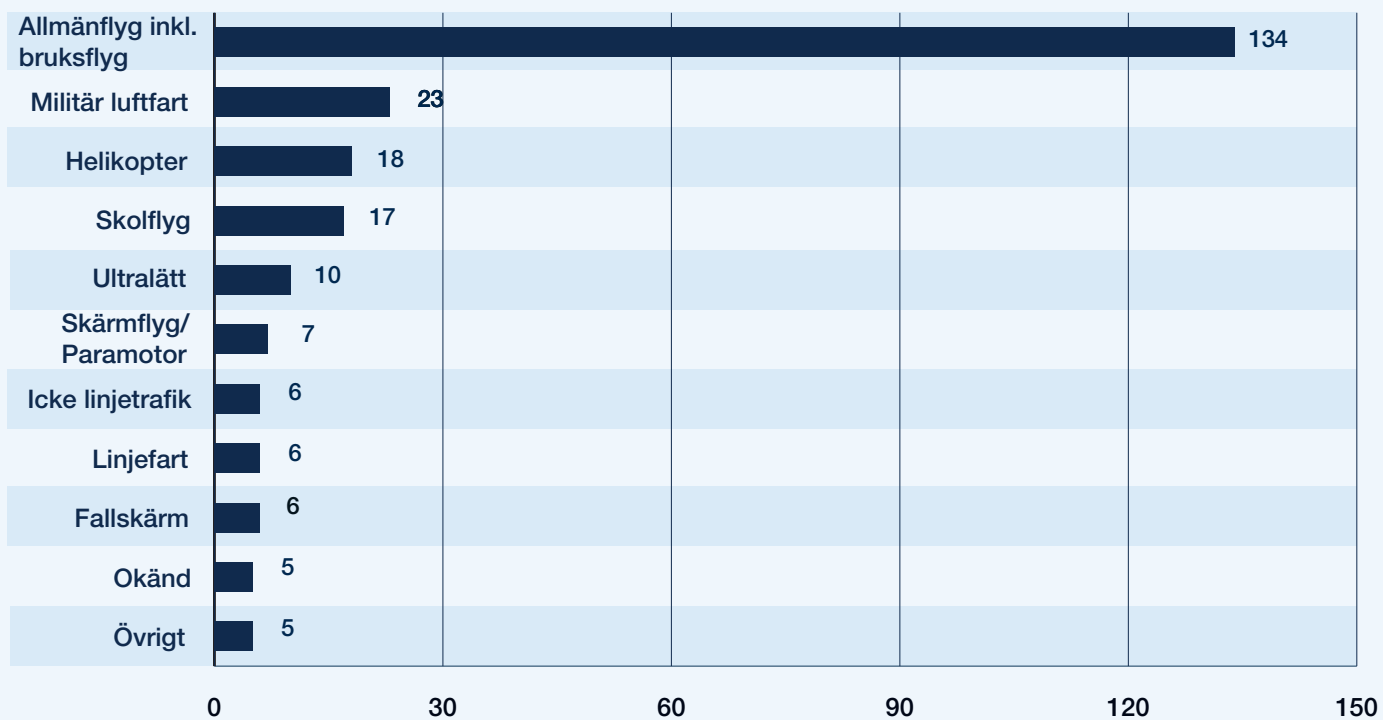
Figur 7. Ärenden flygräddningstjänst juni-augusti 2018-2022, per år och månad

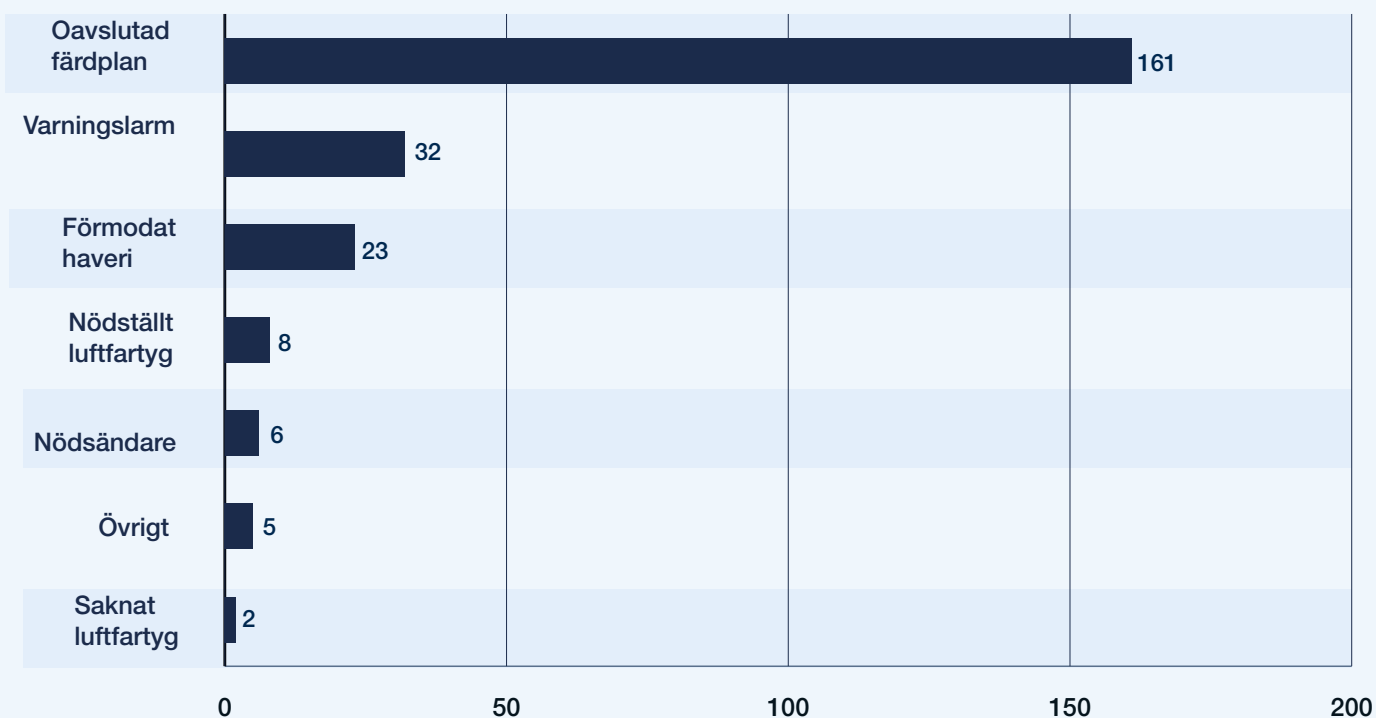
Figur 8. Ärenden flygräddningstjänst juni-augusti 2018-2022, per år och område

Figur 9. Ärenden flygräddningstjänst juni-augusti 2022, per objekttyp

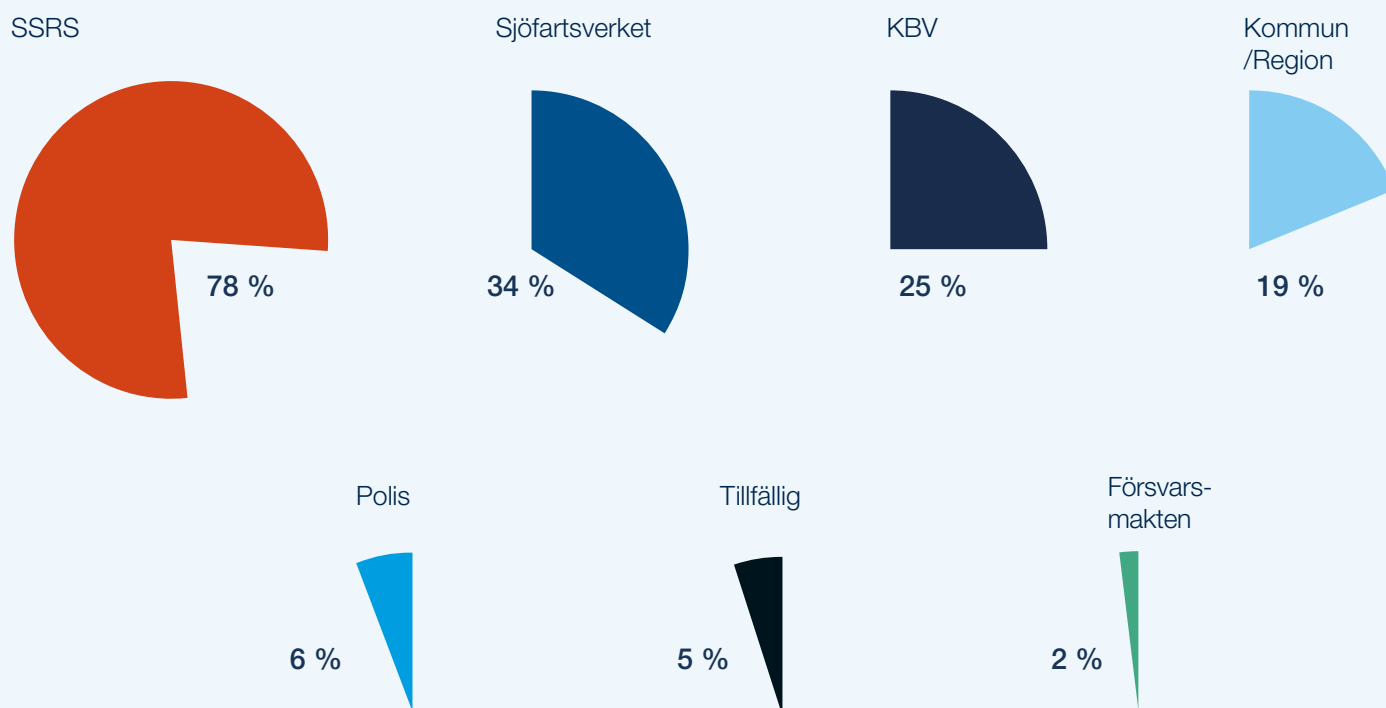

Figur 10. Ärenden flygräddningstjänst juni-augusti 2022, per orsak

Samverkans- organisationer

Figur 11. Ärenden sjöräddningstjänst, samverkansorganisationers medverkan juni-augusti 2022 (summerar inte till 100 procent eftersom flera organisationer kan ha medverkat i samma ärende)

SJÖFARTSVERKET